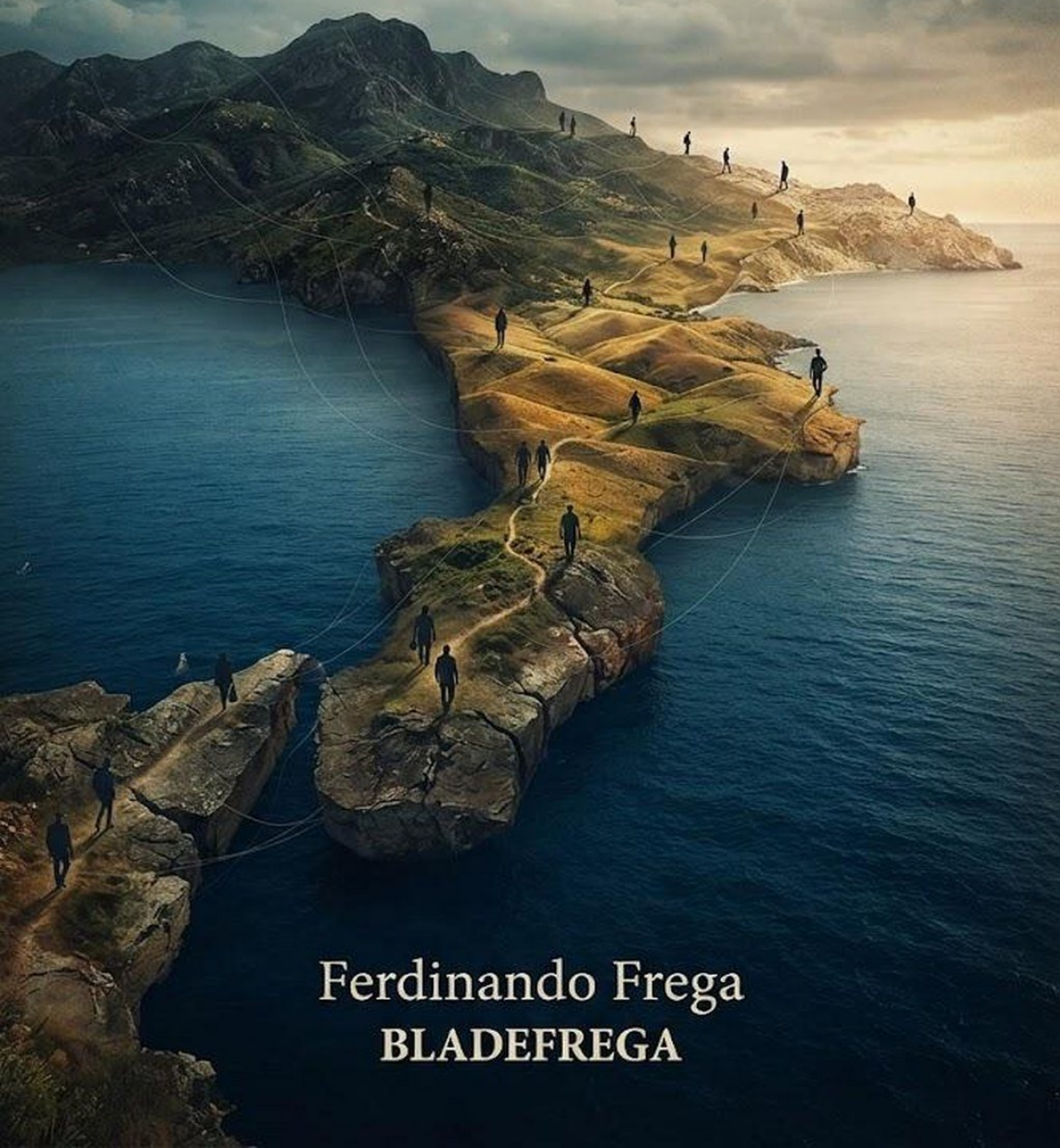

CALABRIA

(SOUTH ITALY)

A Permanent State of Mind

Ferdinando Frega
BLADEFREGA

CALABRIA (DZONGA RA ITALIYA)

THE FAMILY · 09

Hi ku ya hi mahungu ya sweswinyana lama hangalakaka eka inthanete, xiphemu lexi xa misava khale a xi khomanile ni leswi namuntlha ku nga Sardinia, eka timiliyoni ta malembe leswi hundzeke, loko tiko ra Italiya a ri nga si kuma xivumbeko xa rona lexi dumeke xa butsu.

Endzhaku ku tile ku kokiwa ka maribye ya le hansi ka misava ku ya eAfrika, ku tsekatseka ka misava, ku rhurha, vanhu, ku navela, mapfumelo ni swa moya hinkwaswo leswi lavekaka. Eku heteleleni ku humelele ku hambana, kutani Calabria yi va ntsondo wa Italiya, yi khomanile ni phenisula leyi vumbekeke ku fana ni butsu. Butsu ra ntsondo, munhu a nga engetela: xambalo xa milenge lexi tirhisiwaka loko munhu a lava ku rhahehiwa emarhakwini, hambileswi vo tala va tiyisisaka ku xi vitana ku saseka ka xisati.

Kambe vanhu lava i vamani?

A hi va kambisiseni hi vukheta, hikuva leswi pfumalekaka a hi matimu ya Calabria, kambe i mianakanyo ya vaaki va Calabria ni masungulo ya vona.

Nxopaxopo wa mina wa xivumbeko wu titshege hi ntokoto ntsena. A ndzi na xiyimo xa dyondzo ya le henhla, a ndzi na matimba ya huvo, naswona a ndzi na xitifiketi xa sayense xa leswi ndzi nga kusuhi ni ku swi vula. A ndzi phurofesa, a ndzi mulavisisi.

Ndzi vika ntsena mintiyiso hilaha ndzi yi voneke hakona ni vutivi hilaha ndzi byi kumeke hakona.

Swilo leswimbirhi leswi nga lavi ku tiyisisiwa kumbe mavonelo ya vanhu.

Ni ntiyiso ntsena.

Ahahahah.

Swifundzha swinharhu leswi khale a swi hlamusela Calabria, Cosenza en'walungwini, Catanzaro exikarhi, na Reggio Calabria edzongeni, hi ku hatlisa swi paluxe ku hambana lokukulu ka mikhuva, ndhavuko ni mahanyelo ya vaaki.

En'walungwini, kusuhi na Cosenza, ku na vanhu va swimiti ni tintshava. Vanhu lava hundzuleke ku tiyiseka ni ku tshembeka eka ndhawu ya vona ku va mukwana. Vaaki lava hluvukiseke vuswikoti byo hlamarisa byo kombisa, ku khorwisa ni ku tikombisa va ri va nkoka.

Hi laha ku humeleleke vavanuna vo tala lava vumbeke tipolitiki ta Calabria eka malembe ya makume nkombo lama hundzeke.

A va hlengeleta tivhoti ku suka eka khona rin'wana ni rin'wana ra Calabria. A va swi tiva ku tixavisa hambi loko a va ri ni swilo switsongo ngopfu swo xavisa.

Kutsongo ku fana na mina.

Ahahahah.

Exikarhi ku na Catanzaro, vanhu va swintshabyana, mabindzu ni ku famba-famba.

Xitsheketo xi vula leswaku eku sunguleni a ku ri ni minganga mimbirhi, CATA na ZARO, leyi a yi hambanisiwa hi buloho. Endzhaku vana va tihosi timbirhi va tekana, kutani ku velekiwa doroba.

Loko swi ri ntiyiso kumbe swi nga ri ntiyiso, a swi na nkoka.

Mabindzu ma ve rifuwo ra vona ra ntumbuluko.

Ku sungula mabindzu ku ve ntumbuluko wa vona.

Ku fikela namuntlha ka ha ri ni le ka DNA ya vona vuswikoti byo vona minkarhi leyinene, ku burisana hi swiyimo ni ku hundzula swiyimo swi va nkoka wa ikhonomi.

Nkateko ni ku dyelela nkateko i vazala. Swimbirhi swi le ka ndyangu wun'we wa ikhonomi.

Lava hi vona vasunguri va mabindzu va ntiyiso va Calabria.

Kutani ku ta dzonga.

Reggio Calabria.

Vanhu va lwandle.

Eka madzana ya malembe, tindhavuko hinkwato leti nga kotekaka ti fikile kwalaho. Vafenisiya, Vaitaliya, Vasisilia, vamabindzu, mavuthu, valori, valavi va mintokoto, vahluri ni vaxavisi.

Vo tala va fike va langutele ku hlula.

Vo tala va kume leswaku vanhu lava se a va tshama kwalaho a va lunghiselerile ku amukela loku faneleke.

Munhu wa le Reggio u hluvukise vuswikoti byo hlawuleka: ku hlanganisa tipolitiki, mabindzu, vuxaka bya mindyangu, nkucetelo wa munhu hi xiyexe ni vulawuri bya ndhawu, swi va mafambiselo ya matimba lama hlanganeke.

Minkarhi yin'wana vuswikoti lebyi byi tumbuluxe swivandla swa mfumo, mabindzu ni ku humelela ka vuxavisi.

Minkarhi yin'wana byi tumbuluxe mafambiselo man'wana ya vulawuri lama tirhaka hi ku ya hi mianakanyo ni milawu ya wona.

Hambi u va rhandza kumbe u va venga, va ve xiphemu xa matimu ya xifundzha.

Kambe misava leyi yi tlhela yi va misava ya vatlhari lavakulu.

A ku ri na Raffaele Piria, un'wana wa miehleketo leyikulu ya sayense ya Calabria, loyi ku hoxa xandla ka yena eka khemikhali ku siyeke nkondzo lowu nga heriki eka sayense ya manguva lawa. Kambe ku xiximiwa ku fike hi mafambiselo ya ku pfumeleriwa lama a ma lawuriwa kun'wana.

A ku ri na Corrado Alvaro, mutsari, mutivi ni mutsheketi, loyi a endleke leswaku switukulwana hinkwaswo swi rhandza marito ya yena.

Naswona a ku ri ni van'wana vo tala lava nga hlayekiki.

Vasayense.

Vatshila.

Vafambisi.

Vasunguri va mabindzu.

Vativi va mintirho.

Vanhu lava humeleleke ntsena endzhaku ko suka eCalabria.

Hikuva leswo i xin'wana xa swihlawulekisi leswi hlamarisaka swinene swa misava leyi.

Loko u humelela, hakanyingi i hikuva munhu un'wana loyi a nga riki eCalabria u rhang a vona nkoka wa wena.

Loko u tekiwa u ri wa nkoka eCalabria ntsena, nkhuvo hakanyingi wu hela hi ku hatlisa.

Ntiyiso wu ni ntolovelolo wo nghenelela.

Hi ku hatlisa swinene.

Ahahahah.

Kumbexana leswi i ku kanetana lokukulu ka Calabria.

Misava leyi fuweke hi titalenta, kambe yi tivonela loko yi ti amukela.

Misava leyi kotaka ku humesa leswinene swinene, kambe hakanyingi yi nga lavi ku swi tiyisisa hi yoxe.

Misava leyi rhumelaka vanhu va yona lavanene ematikweni man'wana, yi tlhela yi nghenisa ndhuma ya vona ekaya.

Kambe, hambi swi ri tano, vanhu va tshama va namarhele eka yona.

Va famba.

Va sola.

Va vilela.

Va hlambanya leswaku a va nge pfuki va vuyile.

Kutani va heta vutomi bya vona hinkwabyo va vulavula hi Calabria.

Hi nkarhi wolowo munhu u sungula ku kanakana leswaku Calabria a hi ndhawu.

I xiyimo.

Xiyimo xa miehleketo lexi nga heriki.

Ferdinando Frega
Gillette Man ✂